

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

19 ОВОС - 33
октомври 2022 г

Относно: Процедури за трансгранична оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за три румънски проекта

Уважаеми министър Танцош ,

Благодаря за Вашето писмо DGEICPC/95014/21.09.2022 г. относно официалните позиции на Министерството на околната среда и водите на Република България относно текущи трансгранични процедури по ОВОС за проекти на Румъния по Конвенцията от Еспоо, в които България е засегната страна. Оценяваме високо удължения срок, любезно предоставен от румънската страна за изпращане на нашия отговор до края на октомври, като се има предвид отличното сътрудничество между нашите две страни в областта на опазването на околната среда.

Предвид гореизложеното, имам възможността да се запозная подробно с обстоятелствата по изложените от Вас процедури и бих искала да представя на Вашето внимание следната информация:

По отношение на проект „Изграждане на съоръжение за отстраняване на тритий от тежка вода на територията на АЕЦ Черна вода”:

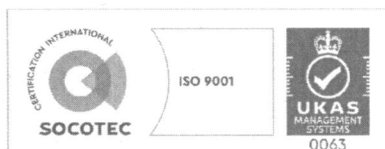
След внимателно разглеждане на Доклада за ОВОС за проекта и консултации с компетентните български органи, имаме удоволствието да Ви информираме, че няма възражения и отрицателни становища по Доклада за ОВОС .

Н. Пр. г-н Барна Танцош

Министър на околната среда, водите и горите на Румъния

бул. Свобода 12 ,

Сектор 5, Букурещ , Румъния

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза” 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

В тази връзка, бихме искали да изразим официалното си становище за приемане на Доклада за ОВОС, респективно изпълнението на горепосочения проект, при условие че са спазени заложените мерки за предотвратяване, намаляване и компенсиране в най-голяма степен на неблагоприятните въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Ето защо считаме за целесъобразно окончателното решение за одобрение на изпълнението на проекта да включва тези мерки.

С най-голямо уважение бихме желали да бъдем уведомени за приключване на процедурата по ОВОС и одобрение на проекта. Съгласно чл.6 от Конвенцията от Еспо очакваме издаденото Решение за проект „Изграждане на съоръжение за отстраняване на тритий от тежка вода на територията на АЕЦ Черна вода“ да ни бъде предоставено.

По отношение на проект „Ремонт на блок 1 на АЕЦ „ Черна вода ” и разширение на междинно сухо отработено гориво с модули Macstore-400” :

В допълнение към писмото с изх. № 99-00-99 от 1 юни 2022 г. на Министерството на околната среда и водите на Република България, с което Република България е изразила желание да участва в процедурата по трансгранична ОВОС за „Ремонт на блок 1 на АЕЦ „ Черна вода ” и разширение на междинно сухо отработено гориво с модули Macstore-400”, бихме искали да представим нашите коментари и предложения, които считаме за подходящи да бъдат включени в документа за обхват:

- Въпреки че изхвърлянията на тритий са основен компонент при формиране на кумулативния ефект на ефективната доза за персонала и населението, считаме, че е уместно на ниво процедура по ОВОС да бъде разгледан приносът на всички компоненти на радиоактивните изхвърляния в околната среда трябва (РБГ, аерозоли, I-131, C-14 и др.), а не само тритий като дозово определящ.
- Следва да се предоставят и данни за активността на тритий във водите от р. Дунав след заустване на водите от канала на АЕЦ „ Черна вода ” и приземния въздух като основен източник на въздействие;
- Липсва информация за методологията, използвана за оценка на дозите на населението при нормална експлоатация, входни данни и дозови модели. Предвид факта, че България е най-близката засегната страна на 36 км от площадката на АЕЦ „ Черна вода “, препоръчително е да се създадат моделни оценки на дозите на населението за по-широк радиус (до 50-100 км), обхващащи повече населени места на българска територия;
- В нотификацията се декларира, че проектите няма да окажат значително неблагоприятно въздействие в трансграничен контекст. Следва да се представи оценка на въздействието, дори и незначително, в трансграничен контекст и съответната обосновка - при нормална експлоатация и при аварийна ситуация;
- В Приложение II се твърди, че флората и фауната в зоната на въздействие на АЕЦ „ Черна вода “ няма да бъдат засегнати от проекта. В същото време на стр. 19 се прави изводът, че изпълнението на проектите ще има незначително косвено въздействие върху флората и фауната. Заключение е подкрепено от различни проучвания и мониторинг, като част от тях са извършени в АЕЦ „ Черна вода“ през 2008-2012 г. и 2013-2016 г. Липсват актуални данни от проучвания и мониторинг. С оглед на това информацията в Техническото задание (ТЗ) за обхвата и съдържанието на ОВОС следва да включва:

- Описание на косвеното въздействие върху флората и фауната и как е оценено;
- Актуални проучвания и мониторинг на водните и сухоземни организми в зоната на влияние.
- В раздел „Влияние върху количеството и качеството на водния режим” не е ясно дали се предвижда промяна в количествата на водовземани и зауствани води, както и информация за начините на пречистване на заустваните отпадъчни води. Липсва информация за проучвания и мониторинг на водите. В тази връзка обхватът и съдържанието на ОВОС следва да включват информация, която описва:
  - Дали се предвиждат промени в количествата водовземани и зауствани води;
  - Начини за пречистване на заустваните отпадъчни води;
  - Проучвания и мониторинг на водите.
- Липсват предложени алтернативи, съгласно чл. 5 от Конвенцията от Еспоо, която трябва да бъде включени в ТЗ /Доклада за ОВОС;
- Съгласно предоставената информация основната цел на проекта е „Да модернизира блок 1 на АЕЦ „ Черна вода “ за нов жизнен цикъл от приблизително 30 години експлоатация и за разширяване на сухото хранилище за ОЯГ с модули тип MACSTOR 400 като съхранението на гориво е резултат от два жизнени цикъла на експлоатация на 1 и 2 блок”. Провежданата към момента трансгранична процедура по ОВОС е за проект „Ремонт на блок 1 на АЕЦ „ Черна вода” и разширение на междинно сухо хранилище за отработено гориво с модули Macstore-400”. Необходимо е да бъде изяснено дали удължаването на експлоатационния ресурс на блок 1 на АЕЦ „ Черна вода “ влиза в обхвата на текущата ОВОС в трансграничен контекст.
- Заключение за незначително въздействие в трансграничен контекст не се отнася до ремонтите и рехабилитацията/модернизацията на системите в ядрената и класическата част на блока, предвидени в първия подобект. Разстоянието от съоръжението до най-близката точка на границата с Република България е 36 км, като изхвърлянията се извършват в река Дунав, обща за Румъния и Република България. Следователно е необходимо разширяване на обхвата и съдържанието на ОВОС.

Предвид гореизложеното, ОВОС за проект „Ремонт на блок 1 на АЕЦ „ Черна вода ” и разширение на междинно сухо отработено гориво с модули Macstore-400“ следва да съдържа изчерпателна информация за потенциалните рискови фактори и оценка на възможния трансграничен ефект от тяхното въздействие върху качеството на отделните компоненти на околната среда и човешкото здраве. Предлагаме следните аспекти на тези въпроси да бъдат разработени и разгледани подробно следните фактори:

- Атмосферен въздух:

- Анализът на качеството на атмосферния въздух следва да включва всички най-близки населени места, намиращи се в района на проекта, включително най-близко разположените населени места в Република България. Мерките за намаляване на въздействието от очакваните прахови и газови емисии прах следва да бъдат описани подробно в доклада за ОВОС.
- Оценката на риска от големи аварии и/или бедствия следва да вземе предвид така наречения „най-лош сценарий“. В доклада следва да направят изводи за

евентуално въздушно разпространение на замърсители в случай на аварийни или бедствени ситуации, засягащи обектите от настоящото инвестиционно предложение, включително представянето чрез математическо моделиране на „сценарии“ за разпространението във въздуха на токсичен или радиационен облак в посока Република България. След идентифициране на възможните аварии и бедствия, следва да се опишат превантивните мерки и защитните бариери, които трябва да бъдат осигурени на площадката, и да се направят заключения за зоните на въздействие.

- Води

- Докладът по ОВОС следва да включва актуална информация относно съществуващото питейно-битово водоснабдяване на населените места, намиращи се в близост до обекта водни обекти, водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и данни за подаваното количество и качество на водата за питейно-битови цели.
- Следва да се представи анализ и оценка на възможното въздействие върху природните водни обекти, използвани за водоснабдяване на населените места, засягане на съответните санитарно-охранителни зони, въздействието върху подаваното количество и върху качеството на водата за питейно-битови цели при потребителите.
- Докладът следва да съдържа подробен анализ на възможните "сценарии" за замърсяване на канала Дунав-Черно море и река Дунав в резултат на аварийни или бедствени ситуации на територията обекта, с математическо моделиране на разпространението на замърсителите по водното течение и оценка на вероятността и мащаба на засягане на акваторията на Черно море, включително по отношение на българските териториални води и брегова ивица.

- Отпадъци:

- Технология на експлоатацията ще е свързана с регулярно отделяне и съхранение на промишлени отпадъци. Докладът за ОВОС следва да описва структурирано всички видове отпадъци по групи неопасни и опасни (вкл. радиоактивни), които ще се генерират и съхраняват по време на ремонта, строителството и експлоатацията, да бъде оценено тяхното въздействие върху околната среда и човешкото здраве, включително в трансграничен контекст.

- Физични фактори:

- Необходимо е детайлно разработване на разделите в доклада за ОВОС, анализиращи физичните фактори при ремонтните, строителните и експлоатационните дейности, включително риска от потенциално въздействие спрямо територията на Република България на източници на йонизиращи лъчения.

- Оценка на здравния риск за населението и работниците:

- Докладът за ОВОС следва да съдържа отделен раздел, анализиращ риска за здравето на населението и работниците по време на ремонта, строителството, експлоатацията и извеждането от експлоатация на обекта чрез:

- Отделяне на потенциално засегнатото население и райони, включително разстоянието до най-близките населени места и обекти, подлежащи на здравна защита на територията на Република България;

- Идентифициране на рисковите фактори, които биха могли да оказат потенциално вредно въздействие върху здравето на експонираното население;
- Характеризиране на отделните фактори по отношение на въздействието им върху човешкото здраве и съпоставянето им с действащите здравни стандарти;
- Преценка на възможностите за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено действие на идентифицираните фактори;
- Оценка на здравния риск, мерки за здравна защита и управление на риска;
- Анализ и интерпретация на демографските показатели и показателите за заболяемост за районите на територията на Република България. (въз основа на данни за последния наличен период от 3-5 години), в които има вероятност населението да бъде изложено на въздействие от предвидените дейности;
- Оценка на здравето състояние и професионално-обусловената заболяемост на работещите в АЕЦ „ Черна вода ” чрез данни за минали периоди, като се има предвид, че поради близостта на централата на нейна територия могат да работят и български граждани.

По отношение на проекта „Нептун Дийп“

Бихме искали да изразим нашата благодарност, че бяхме уведомени относно проекта „Нептун Дийп“ и в същото време да Ви уверим, че ще изразим нашата официална позиция преди крайния срок, любезно посочен във Вашето писмо (края на м. октомври).

На този етап можем само да поясним, че след внимателно разглеждане на уведомлението и Меморандума за представяне на проекта и вземайки предвид важността на проекта и местоположението на офшорната проектна площадка (в изключителната икономическа зона), беше установена необходимостта от по-задълбочени консултации с българските власти в светлината на наскоро одобрения Морския пространствен план на Република България за периода 2021-2035 г.

Моля, приемете, уважаеми г-н министър, моите най-високи почитания и готовност за успешно бъдещо сътрудничество

Искрено Ваша,

Росица Карамфилова-Благова
Министър на околната среда и водите